

Detaljplaneområde Vretvägen

Plan över grönstruktur

Författad av: Wilhelm Dejestam och Marie Eriksson

Teknik & Service

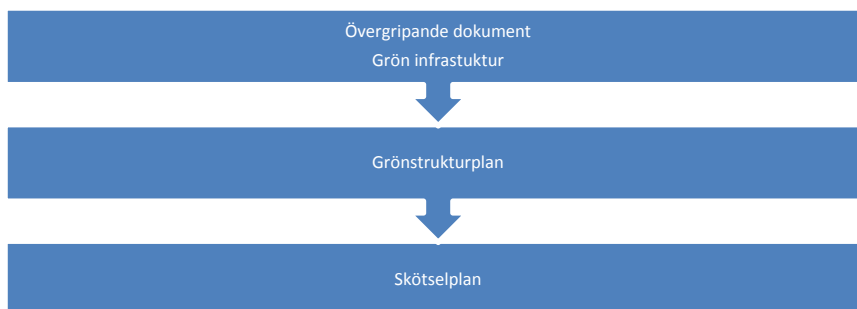
Inledning

Planområdet ligger vid foten av Hallandsåsen, den befintliga bebyggelsen består till största del av en- och tvåplanshus. I uppstartsfasen av detaljplanearbetet genomfördes en medborgardialog för att tillvara ta åsikter och önskemål från boende inom planområdet. Medborgardialogen gav ett omfattande resultat av vad de boende i området har för önskemål gällande sin närmiljö. Det som tydligast framkom gällande grönytorna inom området, var att man önskade en miljö med höga naturvärden där den biologiska mångfalden tillvaratas. Att skapa en miljö med höga värden både för flora och fauna i anslutning till bostäder medför utmaningar, eftersom många områden med hög biologisk mångfald upplevs som ovårdade.

Vanligen utarbetas först ett övergripande dokument som tar ett helhetsgrepp, pekar ut en målsättning och riktning över den gröna infrastrukturen inom ett större tätbebyggt område. Dokumentet visar hur man i stor skala länkar samman hela tätorten med gröna korridorer och stråk för att dra nytta av ekosystemtjänster i ett större perspektiv samtidigt som man stärker den biologiska mångfalden inom hela samhället. Olika tongivande naturtyper, ekologiska- och biologiska värden för samhället pekas ut. Samt hur man kan bör bevara, främja och förstärka olika naturtyper och funktioner.

Det övergripande dokumentet delas sedan upp i ett antal mindre, mer konkreta Grönstrukturplaner över olika delområden där det övergripande dokumentet fungerar som sammanhållande länk. Grönstrukturplanen kan vidareutvecklas i skötselplaner för de olika delområdena.

Trots avsaknad av ett övergripande dokument, gör det aktuella planområdets placering det idealiskt som startområde för en grönstrukturplan. Planområdet har idag mycket små biologiskavärden, men det finns en stor utvecklingspotential i området. Hallandsåsen och kopplingen till Örebäcken medför att det redan finns ett tydligt och tongivande stråk att arbeta vidare utifrån. Vilket gör att man med relativt små medel kan höja upplevelse- och rekreationsvärdet i området, samtidigt som den biologiska mångfalden ökas.

Syfte

Syftet med en ombyggnation av grönytor inom detaljplaneområdet är att skapa en mer ombonad och tillgängligt miljö där naturvärdena ges förutsättningar att öka över tid. Området ges en naturlig karaktär som passar in ett mer bebyggelsenära sammanhang. Växtligheten från åsen flyttas ut på gröntorna inom planområdet, men under mer ordnade former.

Nuläge

Idag består större delen av planområdet av långvuxna gräsytor, som slåss fyra gånger om året. De grässorter som finns inom området är till stor del bredbladiga vilket tyder på att marken är näringsrik. Det är god tillgång på markfukt i området och stora delar av ytorna är vattensjuka under vår och höst. Vid ihållande regn förekommer det att bostadsbebyggelse nordväst om Oleborgsvägen/Kungsbergsvägen hotas av översvämningar.

Det träd som har högst bevarandevärde (Kaukasisk vingnöt) inom området är beläget strax efter infarten till Mangårdsvägen. Längs Oleborgsvägen löper ett svackdike som avgränsar vägen från intilliggande grönområde. Grönområdet utgör en buffertzon mellan vägen och bostadsbebyggelsen inom planområdet.

Genomförande

För att med små medel förbättra platsens förutsättningar byggs en öppen dagvattenlösning i form av en bäck. Bäckan kommer att leda vatten från åsen som i dag hotar att översvämma fastigheterna på andra sidan Oleborgsvägen/Kungsbergsvägen vid blöt väderlek. Den nya dagvattenlösningen förutspås även förbättra markförhållandena på övriga delar av planområdet längs med Oleborgsvägen. Vattnet från dagvattenbäckan leds till Örebäcken i mitten av planområdet. En passage över bäcken möjliggör en bibehållen och förbättrad rörlighet mellan Oleborgsvägen och Vretvägen. Bäckfårans sidor kläs med grövre stenkross och planteras med växter som tål fukt och tidvis torka. Målbilden är en bäckfåra med ett så naturligt utseende som möjligt, där utrymme finns tillåts bäcken ha en slingrande form. Stenkrossen alstrar värme under dagen som sakta avges under nattens svalare timmar. Vilket skapar nya habitat för växt- och djurliv på platsen.

Illustration över dagvattenbäckens sträckning

Inspirationsbilder för utformning av bäcken med överfall och stensatt kant, Ljungby

Inspirationsbilder för utformning av bäcken, Ljungby

I medborgardialogen framkom önskemål om olika typer av ängsplantering på gräsytor inom planområdet. Ståndortens beskaffenhet i form av högt näringsinnehåll och höga fukthalt lämpar sig inte för den klassiska sinnebilden av blomsteräng. Man ska även komma ihåg att ängsplanteringar ofta upplevs som skräpiga och ovårdade större delen av växtsäsongen. Blomsterängens grundläggande syfte är att öka andelen pollinerande insekter inom området. För att möta önskemålen om ängsplantering sås en markvegetation av blandade klöverarter in i hela området. De olika klöverarterna kommer över tid att bilda en grön och frodig matta med vit och rödtonad blomning. Klöverns rötter är djupgående och efterlämnar ett kanalsystem i jorden, vilket ökar syretillförseln i jorden samtidigt som det gynnar mikrolivet och den biologiska aktiviteten. För att ge liv åt klövermattan planteras andra robusta örtartade växter in i grupper i parkstråket längs dagvattenbäcken. Även tidiga pollinerare är viktiga för den biologiska mångfalden, för att tillgodose deras behov planteras tidig och semitidig vårlök. Lökväxter som är livskraftiga och har en god förmåga att förvilla sig väljs. Träd av ljus karaktär planteras längs dagvattenbäcken, träden planteras solitärt och i grupper beroende på hur mycket yta som finns att tillgå på det aktuella planteringsstället. Där träden planteras i grupp finns sittmöjligheter utplacerade. Klippta gångar i klöverplanteringen leder fram till de skuggiga sittplatserna. De kortklipptagångarna skapar ett omhändertaget intryck och ökar känslan av tillgänglighet på ytorna. Längs Oleborgsvägen anger planen hastighetssänkande åtgärder. Refugerna planteras träd och lägre blommande buskar som tål trafikmiljö.

Illustration över föreslagna planteringsytor med klöver och lökväxter och klippta gångar i planområdets centrala del.

Inspirationsskiss för plantering och sittplatser

Växter för blöta förhållanden lämpliga att plantera i och i anslutning till dagvattenbäcken.

Calla palustris	Missne	Gynnar insekter
Caltha palustris	Kabbeleka	Gynnar insekter
Iris pseudoacorus	Gul svärdsilja	Vattenrening
Thypa angustifolia	Smalkavleldun	Vattenrening
Veronica beccabunga	Bäckveronica	

Träd och vedartade växter lämpliga för parkmark inom planområdet.

Betula pendula 'Dalecarlica'	Ornäsbjörk	
Salix caprea	Sälg	Viktig pollenkälla för tidiga pollinerare

Träd och vedartade växter lämpliga för gatumiljö inom planområdet.

Malus tschonoskii	Cinnoberapel	
Rosa rugosa	Vresros	

Lökväxter lämpliga för planområdet

Chinodoxa forbesii	Vårstjärna	Tidigblommande Tidig pollenkälla God spridningsförmåga
Hyacinthoides hispanica	Spansk klockhyacint	God spridningsförmåga
Tulipa sylvestris	Vildtulpan	God spridningsförmåga

Örtartadeväxter lämpliga för planområdet.

Leucanthemum vulgare	Prästkraze	
Trifolium olika arter	Klöver	Pollenkälla